

Interreg
CENTRAL EUROPE



Co-funded by
the European Union

Developing resilience against extreme weather threats
caused by climate change at local level in Central Europe

LOCALIENCE

Prezentace projektu LOCALIENCE na jednání Českého národního výboru pro snižování rizika katastrof,

prof. Pavel Danihelka
Praha 17.10.2024



KRÁTKÁ HISTORIE GLOBÁLNÍ STRATEGIE SNIŽOVÁNÍ RIZIK KATASTROF

- Yokohama Strategy and Plan of Action for a Safer World (1994-2005)
- Hyogo Framework for Action (2005-2015)
- Sendai Framework (2015 – 2030)

YOKOHAMA STRATEGY - PRINCIPY (1994)

1. **Hodnocení rizik** je nezbytný krok k dosažení a zajištění adekvátních a úspěšných politik a nástrojů **k potlačení katastrof**.
2. **Prevence a připravenost na katastrofy** mají primární důležitost pro snižování dopadů a prostředků na řešení a nápravu
3. **Prevence a připravenost na katastrofy** by měly zahrnovat rozvojové politiky a plánování na místní, regionální, národní i mezinárodní úrovni
4. Vrcholná priorita je **rozvoj a posílení kapacit k prevenci, snižování a mitigaci katastrof**
5. **Včasné varování** je klíčové pro reakci na katastrofy a jeho efektivní šíření pomocí telekomunikačních a jiných prostředků je klíčovým faktorem prevence a připravenosti

+ 5 dalších principů...

INOVACE V HYOGO FRAMEWORK FOR ACTION

- **Snížování rizik katastrof** se nově stalo prioritou;
- Zlepšení **informovanosti a včasného varování**;
- Vybudování **kultury bezpečnosti a resilience**;
- Snížení rizik v klíčových sektorech;
- Posílení připravenosti odpovědět na katastrofu



OSN RÁMEC ZE SENDAI (2015-2030)

Sendai Framework
for Disaster Risk Reduction
2015 - 2030



- **Implementace priorit Rámce ze Sendai :**
 - 1. Porozumění riziku katastrof;
 - 2. Posílení správy rizik katastrof a umožnění managementu rizika katastrof;
 - 3. Investovat do oblasti snižování rizika katastrof za účelem zvýšení odolnosti;
 - 4. Posílení připravenosti na katastrofy a přípravy k účinné reakci a použití postupu „Build Back Better“ při oživení, obnově a rekonstrukci.
- Jsou zahrnuty jak „fast-onset“ (krizový management) tak „slow-onset“ (udržitelnost)
- Silná podpora místním, národním a mezinárodním aktivitám

OTÁZKA K ZAMYŠLENÍ:

KTERÉMU OBDOBÍ ODPOVÍDAJÍ NAŠE SOUČASNÉ NÁRODNÍ STRATEGIE SNIŽOVÁNÍ RIZIK KATASTROF?

- YOKOHAMA (1994-2005) ? (PREVENCE A PŘIPRAVENOST, KRIZOVÉ ŘÍZENÍ)
- HYOGO (2005-2015) ? (SNIŽOVÁNÍ RIZIK KATASTROF, BUDOVÁNÍ RESILIENCE A KULTURY BEZPEČNOSTI)
- SENDAI (2015-2030) ? (PŘECHOD OD MANAGEMENTU KRIZÍ K MANAGEMENTU RIZIK, GOVERNANCE RIZIK, RESILIENCE JAKO KLÍČ)

KE STRATEGIÍM: POZOR NA DYNAMIKU A KOMPLEXNOST UDÁLOSTÍ!

- Většina toho, co chápeme jako „katastrofy“, jsou děje probíhající rychle
- Velké změny, včetně zhroucení měst i říší, však mohou probíhat pozvolna (změny klimatu, propad ekonomiky, demografické změny, ztráta obdělávatelné půdy, ...), a to, co v našem chápání je „krize“, je jen vyvrcholení dlouhého děje.
- Musíme tedy zapojit jak dlouhodobé mechanismy (udržitelnost), tak krátkodobé (krizové řízení, připravenost)

ČASOVÉ A PROSTOROVÉ HORIZONTY SNIŽOVÁNÍ RIZIK KATASTROF

Prostorové rozlišení

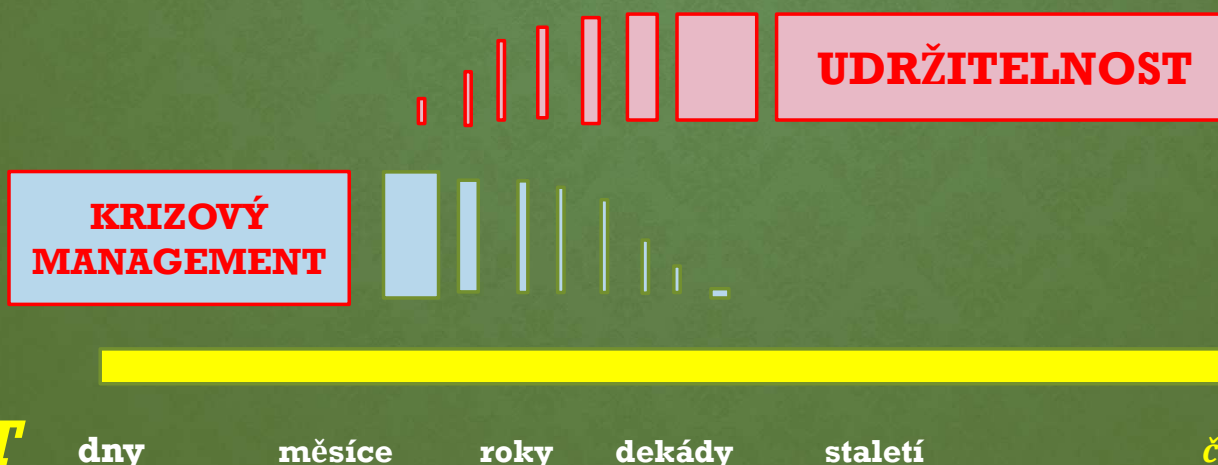
Lokální → národní → mezinárodní dimenze udržitelnost

Globální → národní → lokální dimenze krizový management

SENDAI 2015

PAŘÍŽ
2015

**ČASOVÝ
HORIZONT**



TŘI Z PRINCIPŮ PODPOROVANÝCH V RÁMCI ZE SENDAI JSOU

- posilování vědomostní základny
- budování kapacit
- aktivity na všech úrovních, včetně lokální

Vhodný nástroj: výzkumné a aplikační projekty

- **Developing resilience against extreme weather threats caused by climate change at local level in Central Europe**



**„STANDARDNÍ MODEL KRIZÍ“;
SE ZRANITELNOSTÍ MOC NEPRACUJE. A CO JEJÍ OPAK,
ODOLNOST?**

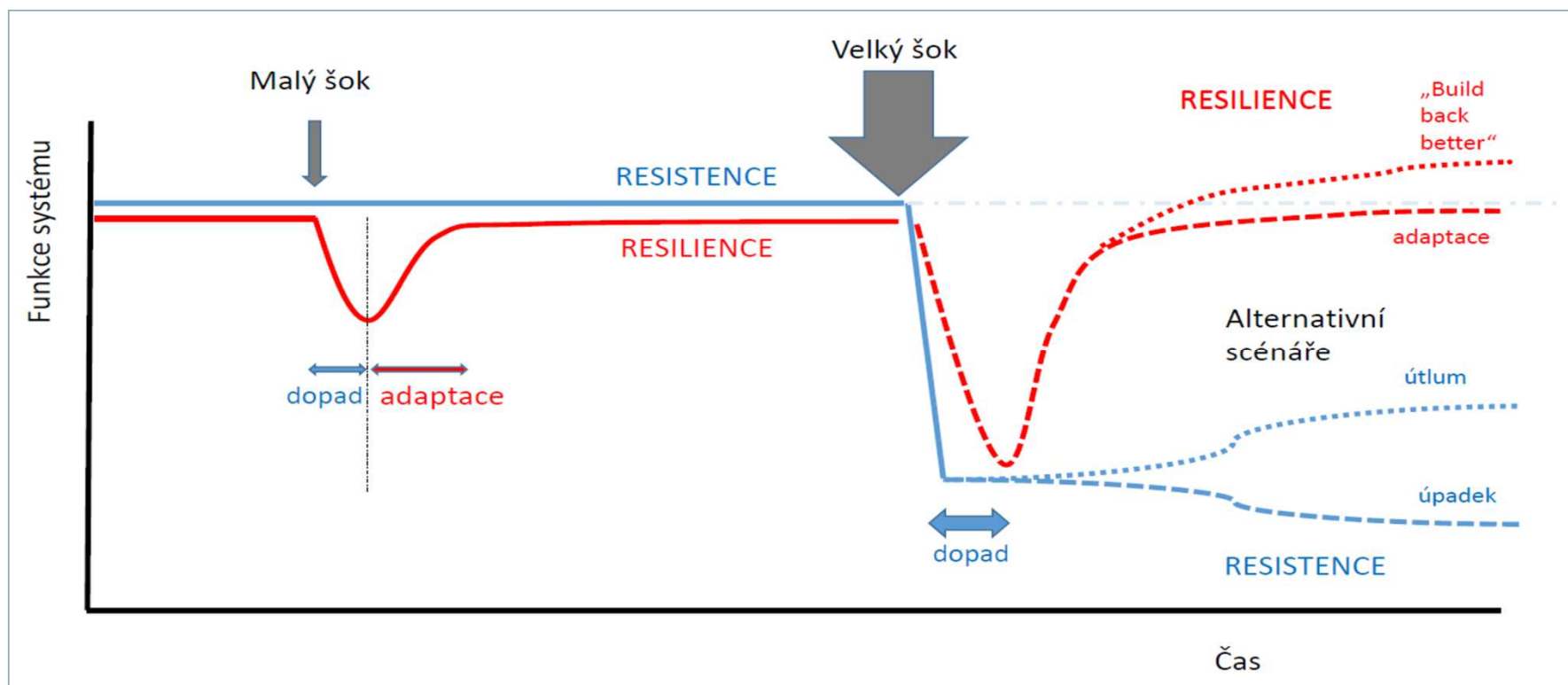
JE ZÁSADNÍ ROZDÍL MEZI RESILIENCÍ A RESISTENCÍ

Resilience je pružná a adaptivní

Resistance je nepružná a konzervativní

Resistance stačí na malé problémy, ale selhává u velkých.

OŠIDNÝ TERMÍN „ODOLNOST“: JE ZÁSADNÍ ROZDÍL MEZI RESILIENCÍ A RESISTENCÍ



PŘÍKLADY RESILIENTNÍCH SYSTÉMŮ

- Internet
- Domobrana, partyzáni
- Druhově bohatý, vyvážený ekosystém
- Vietnamská komunita v New Orleans po hurikánu Cathrine
 - Několik měsíců po hurikánu, 90% Vietnamců se vrátilo, 70 ze 75 obchodů otevřeno. Komunita funguje dodnes - RESILIENTNÍ
 - do chudé čtvrti Broadmoor se vrátilo 28% obyvatel
 - Bohaté Lakeview - vrátilo se jen 10% obyvatel, BYLI RESISTENTNÍ (měli prostředky), ALE NEBYLI RESILIENTNÍ (nedokázali se adaptovat)

ZPRÁVA NASA O KLIMATU A CIVILIZACÍCH

Satelitní snímky ukazují, že na mnoha dnes opuštěných a pustých místech bývaly kvetoucí civilizace, které zcela zmizely.

<http://climate.nasa.gov/news/1010/>

Když vykopáváme zbytky starých civilizací, jen zřídka najdeme důkazy, že by se lidé snažili učinit jakýkoliv pokus se adaptovat na měnící se klima.

Tento nedostatek flexibility je skutečná příčina kolapsu.

Dr. Jason Ur, Harvardská univerzita

O PROJEKTU LOCALIENCE

S rostoucími teplotami přibývá extrémních povětrnostních jevů. Nejlépe je řešit je ve spolupráci, ale tento úkol příliš často závisí pouze na odbornících.

Projekt LOCALIENCE má vyvádět manažery katastrof z jejich jednosměrné pozice poskytovatelů informací a služeb a propojuje je v procesu spolurozhodování s místními komunitami.

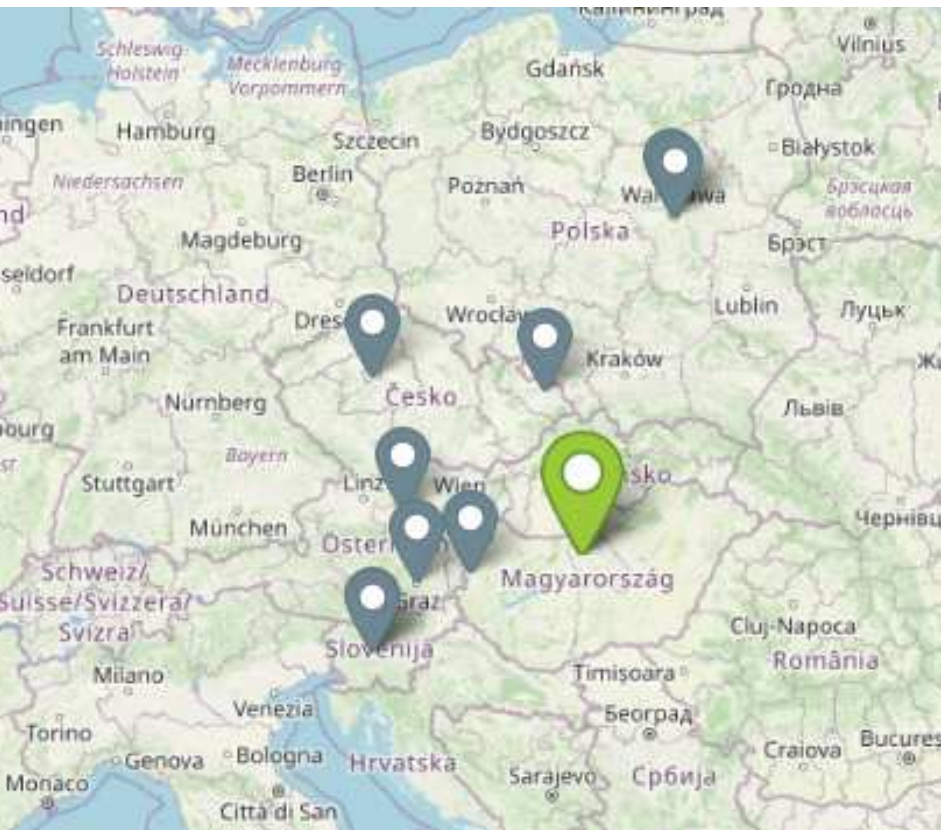
Partnerství vyvíjí a testuje řešení pro společnou reakci na katastrofy a jejich řízení a mobilizuje místní komunity prostřednictvím vzájemného učení a vytváření sítí.

PARTNEŘI PROJEKTU



Lead partner

Ministry of Interior



General Directorate of Water Management



Vas County Disaster Management Directorate



Federal Agency for Water Management



Office of the Styrian Government, Department 14 – Water Management, Resources and Sustainability



Ministry of the Interior – Directorate General of the Fire Res Service of the Czech Republic



University of Ostrava



Ministry of the Environment, Climate and Energy, Slovenian Environment Agency



Ljubljana Fire Brigade



Fire University



Space Research Centre of Polish Academy of Sciences

LOCALIENCE - řešitelé za ČR

- Generální ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky
 - Partnerská organizace: *Svaz měst a obcí České republiky, MŽP*
- Lékařská fakulta Ostravské univerzity
 - Partnerská organizace: *Český hydrometeorologický ústav*

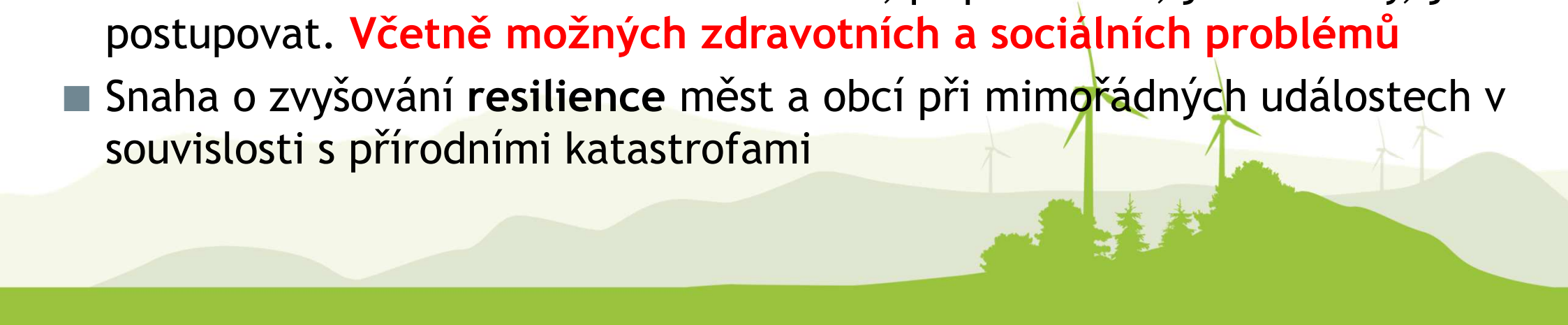


Ministerstvo životního prostředí



Vstupní úvaha k projektu LOCALIENCE

- Při vypuknutí živelné pohromy podléhá řešení mimořádné situace **centrálnímu plánování**, ale lokální úroveň zaostává
 - Stejně tak i komunikace mezi profesionálními a neprofesionálními složkami, které se podílí na řízení katastrof
 - Podceňovaná prevence
- Obcím schází dostatečná informovanost, připravenost, jasné kroky, jak postupovat. **Včetně možných zdravotních a sociálních problémů**
- Snaha o zvyšování **resilience** měst a obcí při mimořádných událostech v souvislosti s přírodními katastrofami



CÍLE PROJEKTU

- Vypracování plánu pro zvýšení resilience a soběstačnosti jednotlivých správních celků na lokální úrovni. **Zahrnutí zdravotních a sociálních služeb**
- Odhalení slabých míst v lokálním plánování při přírodních katastrofách. **Zahrnutí zdravotnictví v širším kontextu do snižování rizika katastrof (DRR).**
- Poskytnutí konkrétních kroků a opatření pro prevenci a řešení mimořádných situací **včetně zahrnutí dobrovolníků, vzájemné pomoci a budování platformy DRR**
- Zvýšení informovanosti vedení a obyvatel obcí o problematice klimatických změn a s **tím souvisejících možnostech ohrožení zdraví**
- Zvyšování resilience jednotlivých územních celků jako samostatných subjektů
- Snaha o jednoduchost, proveditelnost, snadnou aplikovatelnost do praxe

METODIKA ŘEŠENÍ PROJEKTU



Přínosy a závěry projektu

Vypracování akčních plánů jednotlivých partnerů na svých územích

Společná strategie všech partnerů - zlepšení spolupráce profesionálních a neprofesionálních složek na lokální úrovni při řízení mimořádných událostí

Společná politika víceúrovňového řízení katastrof, lokální platformy DRR

Iniciativa pro zlepšení místní, národní a nadnárodní politiky v oblasti řízení katastrof

VÝZVY PRO VEŘEJNÉ ZDRAVÍ A KRIZOVÉ ŘÍZENÍ

Porozumět dopadům katastrof na zdraví a kvalitu života obyvatel, např.:

- Epidemiologie dlouhodobých a nepřímých dopadů katastrof
- Hodnocení dopadů vln veder v ČR včetně tepelných ostrovů měst
- Identifikace zvlášt' zranitelných skupin populace

Zvýšit resilienci komunit, např:

- Využívat systém včasného varování
- Resilience a připravenost jednotlivců, rodin a skupin
- Vytvořit systémy lokální zdravotní pomoci (včetně využití dobrovolníků)
- Zvládat dlouhodobé a nepřímé dopady na zdraví u zranitelných

VÝSLEDKY DOTAZNÍKU (VSTUPNÍ INFORMACE)

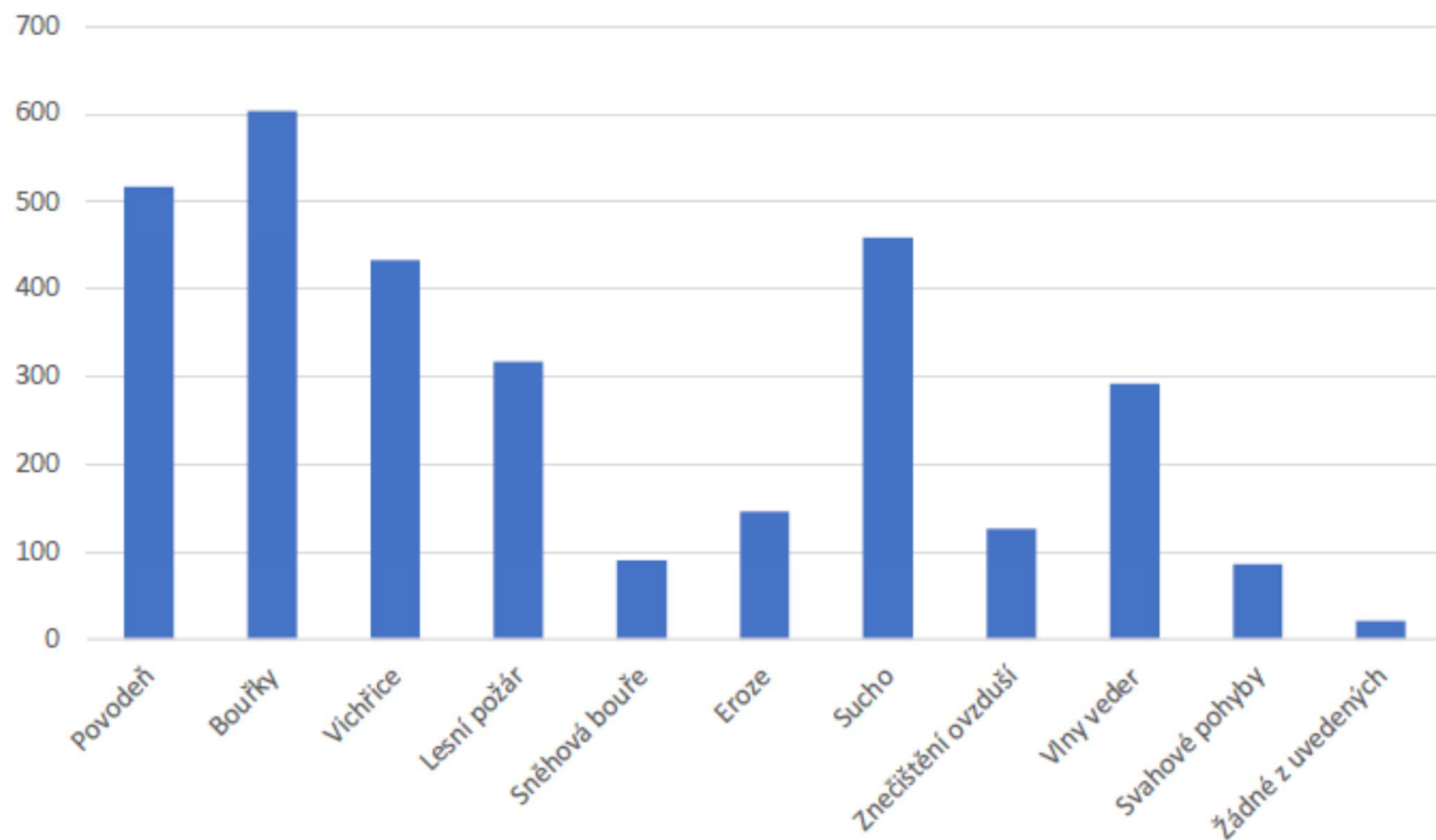
Dotazník

Počet odpovědí: 910

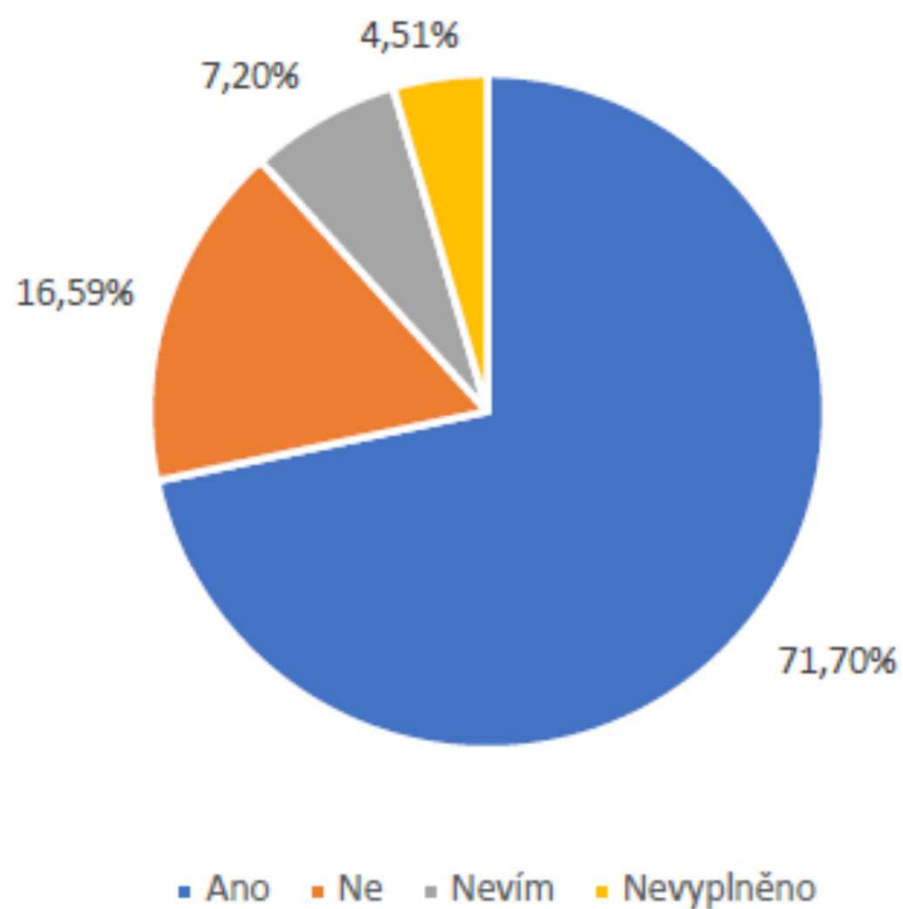
Počet odpovědí po vyčištění databáze: 820



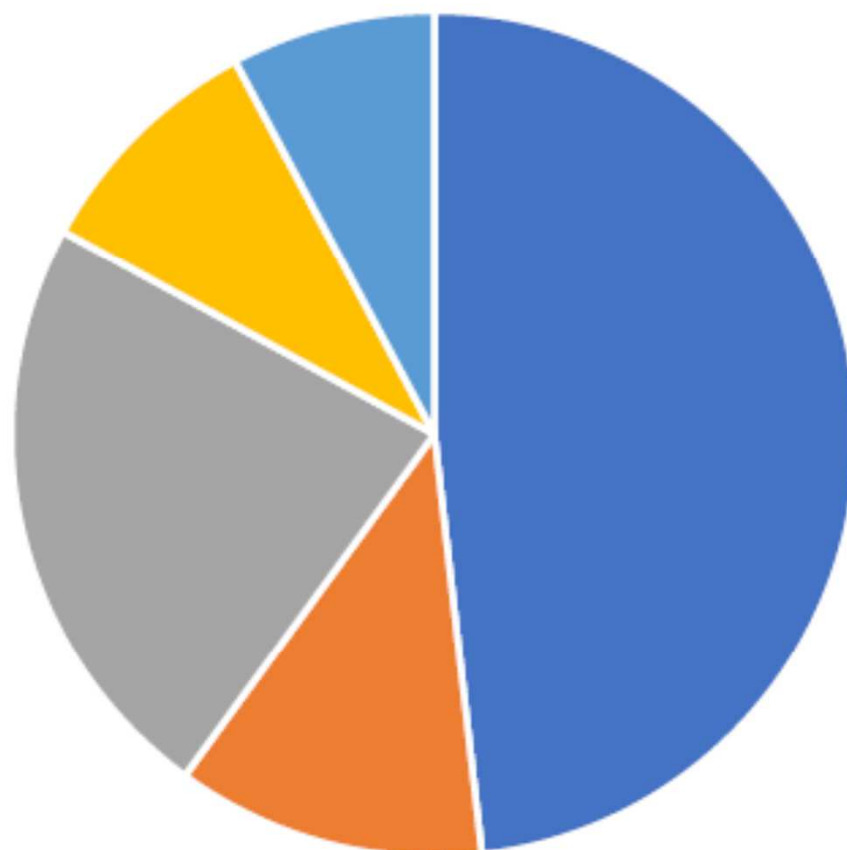
Dominantní rizika na území obcí:



Vnímáte mimořádné události a jejich možné **primární dopady** jako zásadní ohrožení ?

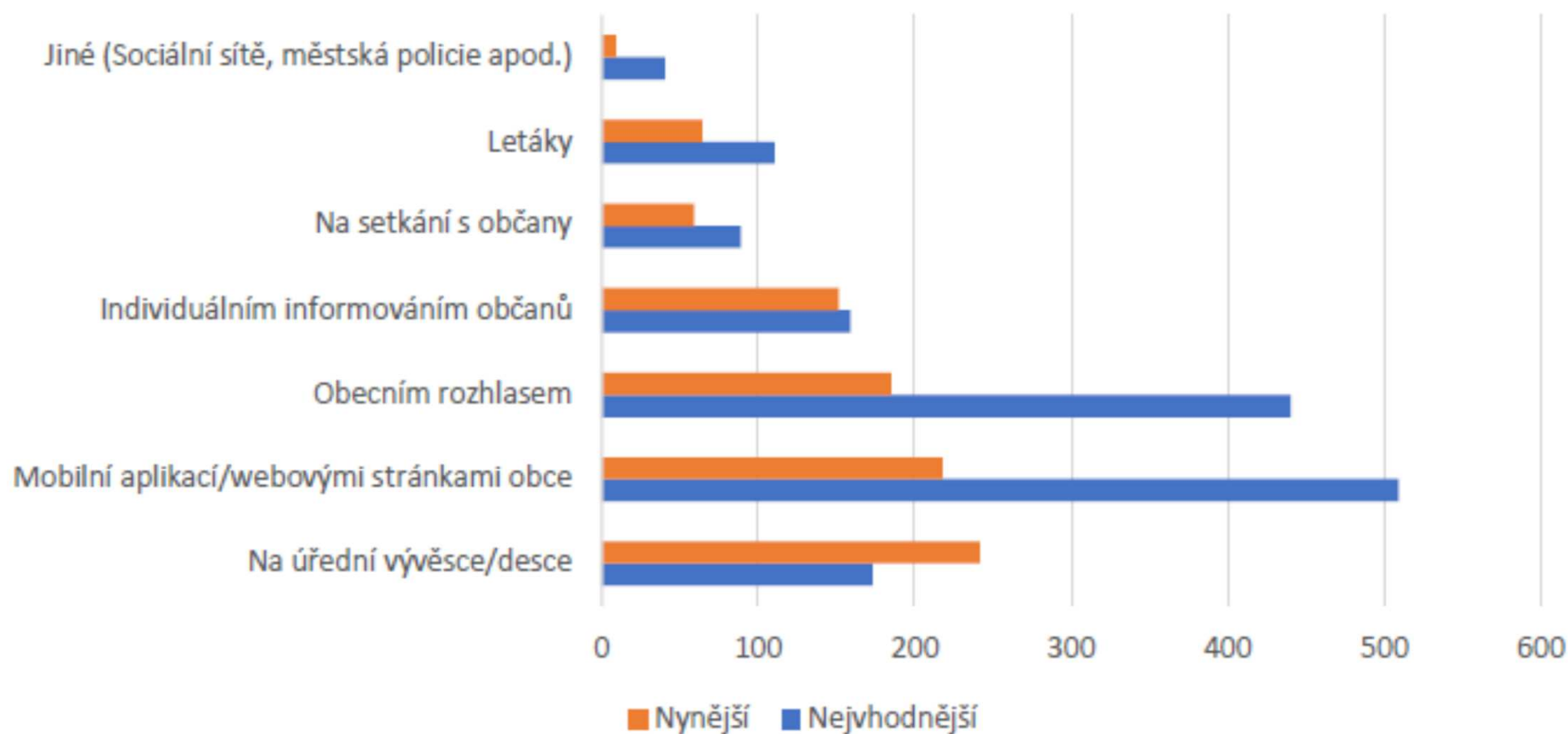


Zpracovaná dokumentace k mimořádným událostem:



■ Ano ■ Ne ■ Částečně ■ Nevím ■ Nevyplněno

Nejvhodnější x nynější způsoby informování obyvatel o mimořádné události:



DĚKUJI ZA POZORNOST

